

UMHVERFISSTOFNUN

Aðgerðaáætlun um notkun varnarefna

Kynningarfundur um plöntuverndarvörur 26. janúar 2017

Björn Gunnlaugsson

Aðgerðaáætlun - lagarammi

- Efnalögin, nr. 61/2013
  - lagastoð fyrir innleiðingu á löggjöf ESB
  - PVV, Sæfivörur, REACH, CLP, Snyrtivörur, F-gös
- ESB-tilskipun
  - TILSKIPUN EVRÓPUNINGSINS OG RÁÐSINS 2009/128/EB frá 21. október 2009 um aðgerðaramma Bandalagsins til að ná fram sjálfbærri notkun varnarefna
- Reglugerð nr. 980/2015 um meðferð varnarefna
  - sett til innleiðingar á tilskipun 2009/128/EB

Aðgerðaáætlun um notkun varnarefna

- Ráðherra gefur út til 15 ára áætlun um notkun varnarefna
- Innihald:
  - upplýsingar um notkun varnarefna í landinu
  - tímaáætlun, aðgerðir og stefnumörkun til að **draga markvisst úr notkun varnarefna** og stuðla að sjálfbærri notkun þeirra.
- Áætlunin nær til plöntuverndarvara í samræmi 20. gr. reglugerðar nr. 980/2015

Samráð

Samráðsaðilar skv. reglugerð nr. 980/2015:

- Matvælastofnun
- Landgræðsla ríkisins
- Skógræktin
- Bændasamtök Íslands
- Samband íslenskra sveitarfélaga.

Að auki haft samráð við:

- Vinnueftirlit ríkisins
- Samband garðyrkjubænda
- Ráðgjafarmiðstöð landbúnaðarins
- Vegagerðina
- Samtök íslenskra golf- og íþróttavallastarfsmanna
- Vatnajökulshjóðgarð
- Þjóðgarðinn á Þingvöllum.

Hvað vitum við um markaðinn?

- Eftirlit UST

- Tolláritanir

- hvaða vörur koma til landsins (30-40 á ári)

- PVV á markaði

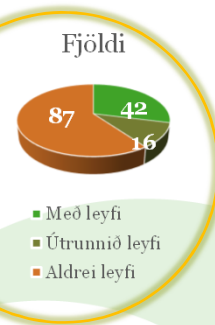
- hvaða vörur hafa markaðsleyfi (88)
- hvaða vörur eru í sölu (60)

- Söluskrár

- hverjir eru að kaupa tiltekin varnarefni
  - 145 kaupendur: 42 með leyfi, 16 útrunnið leyfi, 87 aldrei með leyfi

- Líkan um dreifða losun

- í hvernig ræktun er verið að nota PVV

5

Plöntuverndarvörur þurfa markaðsleyfi

- Plöntuverndarvara, sem sett er á markað hér á landi þarf að hafa markaðsleyfi sem Umhverfisstofnun gefur út.

- Upplýsingar um virka efnið liggja fyrir

- hægt að reikna út hve mikið fer á markað í kg af virku efni

Roundup ilgresiseyðir

Númer: T-2013-002

Ilgresiseyðir

Virkt efni: glyfosat 120 g/l

Giltis til: 31.12.2016

Umbúðir: 540 ml plastbrúsi

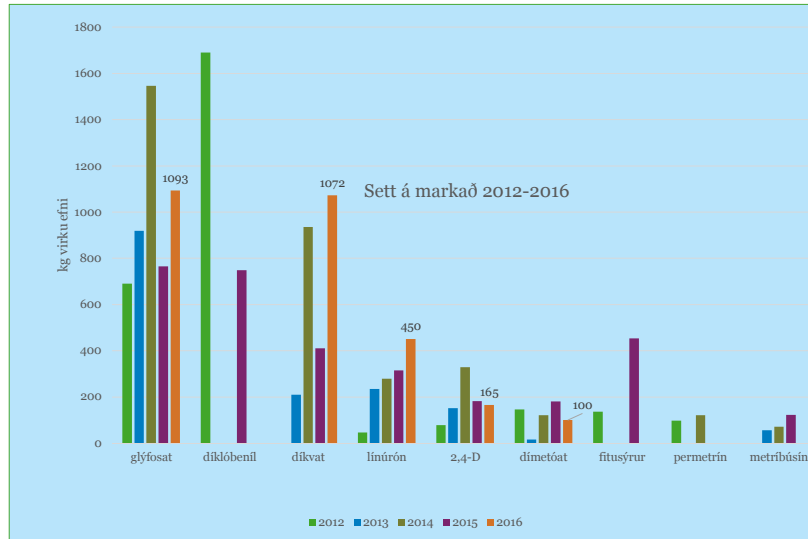
Notkun: Lausn til þýrningar

Til eyðingar á einstökum plöntum innan um gróður eða öllum gróðri á gangstígum, stéttum og í heimkeyrslum

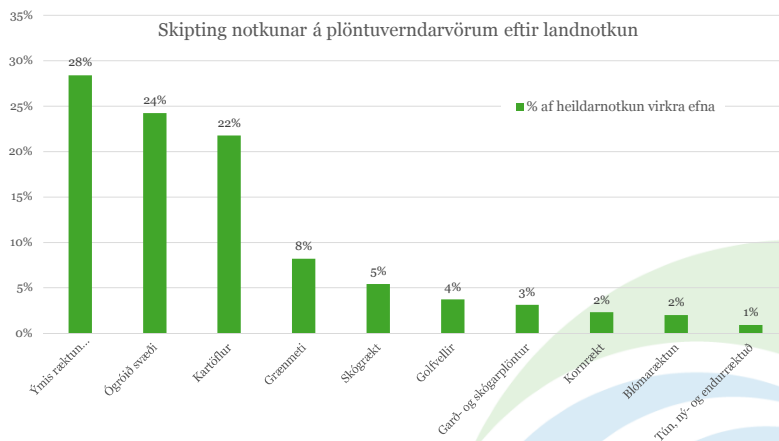
Uppskerufestur

Notendaflokkur: Almenn notkun

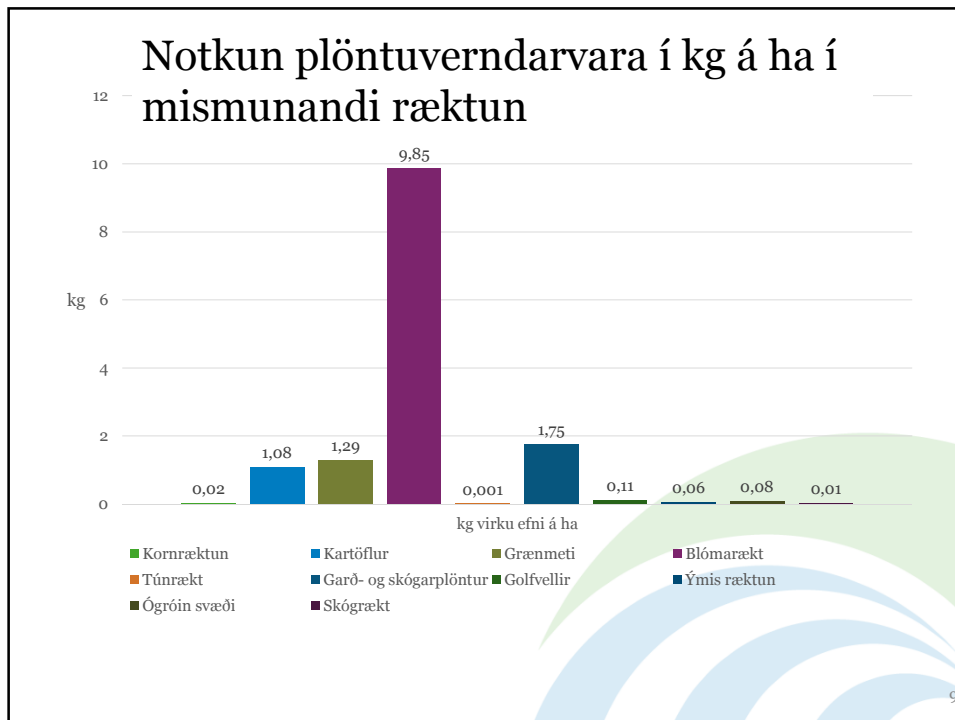
Sett á markað – virk efni

Hvar er verið að nota plöntuverndarvörur?

Ýmis ræktun: Græn svæði í byggð, íþróttar og útivistarsvæði

Spá um fjölda PPV með markaðsleyfi 2025 og skipting eftir flokkum

Flokkur plöntuverndarvöru	PVV til almennrar notkunar	PVV til notkunar í atvinnuskyni
Sveppaeyðar	2	16
Skordýraeyðar	5	18
Illgresiseyðar	10	16
Stýriefni	1	4
Alls, vörur	18	54
Hlutfall	25%	75%

Hlutfallið er öfugt í dag:

- 74 % almenn notkun
- 26% notkun í atvinnuskyni

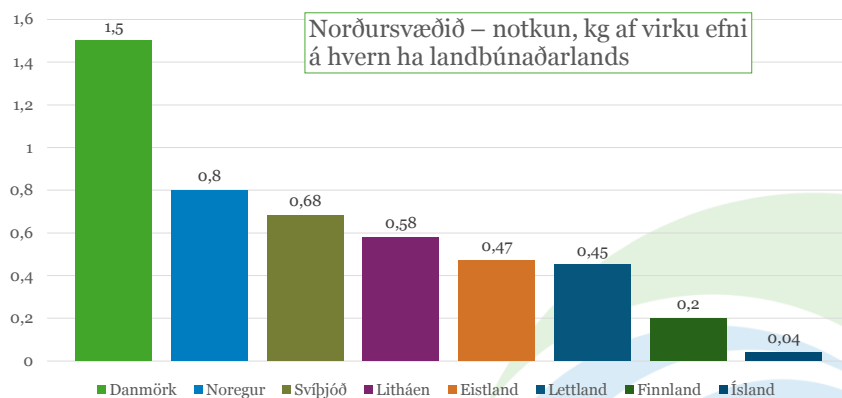
10

Áhættuvísar

PVV sem fara á markað, tonn á ári	12
PVV sem fara á markað, tonn af virku efni á ári	3
PVV sem fara á markað (=notkun) sem kg af virku efni á hvern ha landbúnaðarlands á ári	0,04
Sala á PVV sem einungis eru ætlaðar til notkunar í atvinnuskyni, tonn af virku efni á ári	2,4

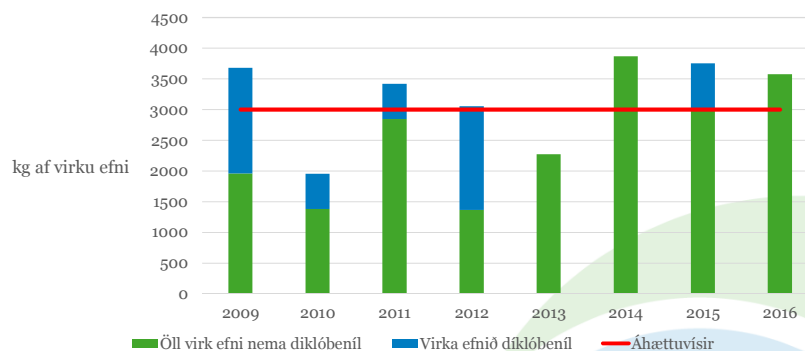
11

Lítill notkun á plöntuverndarvörum hér á landi

12

PVV Sett á markað í kg af virku efni

Markmið í aðgerðaáætlun 2016-2031

1. Markaðssetning og notkun PVV sé í samræmi við áhættuvísa
2. Umhverfisstofnun uppfæri og viðhaldi fyrirliggjandi gögnum um markaðsetningu plöntuverndarvara
  - ætíð liggi fyrir bestu fánlegar upplýsingar um stöðu mála
  - uppfærslu gagna lokið á árinu 2017
3. Unnið áfram markvisst að því að taka upp varnaraðgerðir gegn skaðvöldum í landbúnaði og garðyrkju sem ekki byggjast á notkun efna,
  - þ.m.t. að viðhafa samþættar varnir í baráttu við skaðvalda

Markmið í aðgerðaáætlun 2016-2031

4. Að varnarefnaleifar í matjurtum og fóðri sem framleidd eru hér á landi *mælist ekki yfir hámarksgildi* oftár en tvisvar á ári að jafnaði.
5. Að áfram verði *skimað fyrir öllum virkum efnum* í þeim plöntuverndarvörum sem hafa markaðsleyfi til notkunar í ræktun matjurta og fóðurs hér á landi í reglulegu eftirliti með varnarefnaleifum

Markmið í aðgerðaáætlun 2016-2031

6. Að allur búnaður til dreifingar á plöntuverndarvörum hafi verið skráður, skoðaður og staðist kröfur í samræmi við ákvæði í reglugerð nr. 980/2015 fyrir [31. desember 2021](#).
7. Að plöntuverndarvörur til almennrar notkunar hafi undirgengist viðeigandi áhættumat og markaðsleyfi fyrir þeim veitt á grundvelli þess með þeim árangri að dregið er úr áhættu fyrir heilsu og umhverfi vegna notkunar almennings á plöntuverndarvörum.
  - Þessu markmiði verði náð fyrir [31. desember 2025](#).
8. Að áfram verði boðið upp á grunnþjálfun til að öðlast þekkingu á meðferð plöntuverndarvara og frá og með árinu 2017 verði boðið upp á viðbótþjálfun til að auka við grunnþjálfunina á öllu tímabilinu.

Markmið í aðgerðaáætlun 2016-2031

9. Að dregið verði úr notkun plöntuverndarvara í þéttbýli, meðfram vegum og í öðru manngerðu umhverfi, sem og í aðgerðum gegn ágengum tegundum, með því að taka upp aðferðir sem ekki byggjast á notkun efna.
  - Umhverfisstofnun vinni í samráði við Vegagerðina, Landgræðslu ríkisins og Samband íslenskra sveitarfélaga áætlun fyrir [lok árs 2019](#) hvernig ná megi þessu markmiði.
10. Að dregið sé úr losun á plöntuverndarvörum út í vatnavistkerfið með því að viðhafa [verndarbelti](#) þegar þeim er dreift nálægt yfirborðsvatni.
  - Leiðbeiningum þessa efnis verði komið inn í *Starfsreglur um góða búskaparahætti* fyrir [lok árs 2019](#).
11. Að halda áfram að vakta vatnavistkerfið í því augnamiði að ganga úr skugga um að þar séu ekki til staðar varnarefnaleifar.

17

18